

OBEC ŽAKAROVCE

VÝROČNÁ SPRÁVA

Obce Žakarovce za účtovné obdobie roku 2021

JÚN 2022

VÝROČNÁ SPRÁVA

Obce Žakarovce za účtovné obdobie roku 2021

Základná charakteristika

Názov: Obec Žakarovce
Adresa sídla: Žakarovce 335, Žakarovce 055 71
IČO: 00329801
Právna forma: 801 – Obec (Obecný úrad)
Dátum vzniku: 01.01.1991

Obec ako samostatný územný samosprávny a správny celok sa riadi zákonom č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších zmien a doplnkov a Ústavou SR.

Obec Žakarovce je samostatný samosprávny územný celok Slovenskej republiky, združujúci občanov s trvalým pobytom a subjekty sídliace, alebo vykonávajúce svoju činnosť na území obce. Obec je právnickou osobou. Hospodári s vlastným majetkom a svojimi majetkovými právami. Jeho základnou úlohou je starostlivosť o všestranný rozvoj jeho územia a o potreby jeho obyvateľov.

Právomoci a kompetencie samosprávy upravuje zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.

Orgánmi obce sú starosta obce a obecné zastupiteľstvo, ktorí sú volení na 4-ročné volebné obdobie. Obecné zastupiteľstvo tvorí 7 poslancov.

Starosta obce je najvyšším výkonným orgánom obce a štatutárnym orgánom obce v majetkovo-právnych vzťahoch a pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce, v administratívno-právnych vzťahoch je správnym orgánom. V roku 2021 vykonával funkciu starostu obce Ing. Štefan Tulipán. Zástupcom starostu obce je p. Jozef Luščák.

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce. Obecný úrad zabezpečoval organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce.

Funkciu kontrolórky obce v roku 2021 vykonávala Ing. Monika Lorincová.

Demografické údaje:

Obyvateľom obce je občan, ktorý je v ňom prihlásený na trvalý pobyt. Obyvateľ obce sa zúčastňuje na samospráve obce, podieľa na rozvoji a zvelaďovaní obce a poskytuje pomoc jeho orgánom.

K 31.12.2021 žije v obci 684 obyvateľov.

Hustota obyvateľstva: 78,65 obyvateľov na km²

Národnostné zloženie obyvateľstva Žakaroviec podľa sčítania obyvateľov v roku 2011:

Slováci: 88,7 %

Rómska národnosť: 9,6 %

Maďarská národnosť (0,1 %)

Neudané: 1,6 % obyvateľov

Tieto výsledky sú však mierne skreslené, nakoľko obyvatelia rómskej národnosti majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) k národnosti slovenskej. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít (2014) žilo v obci Žakarovce v čase výskumu z celkového počtu 710 obyvateľov 15,2 % Rómov.

Geografické údaje:

Žakarovce ležia v severovýchodnej časti Slovenského rudohoria. Obec leží v priečnej doline, vychádzajúcej z údolia rieky Hnilca, po oboch brehoch Žakarovského potoka.

Nadmorská výška: 533 m n. m.

Súradnice: 48°52'40"S 20°55'30"V

Rozloha: 8,62 km² (862 ha)

Vodný tok: žakarovský potok

História obce:

Žakarovce sú významná banícka obec s bohatou históriou. V písomných prameňoch sa objavuje pod týmito názvami: 1336 – villa Zakeri, 1368 – villa Zakary, 1374 – villa Sakary, 1390 – Sakar, 1477 – Sakaar, 1773 – Zekarowce, 1808 – Žakarovce, maďarsky Zsakaróc, alebo Zákarfalu.

Prvá písomná zmienka sa nachádza v listine z 18. novembra 1336. Zo znenia uvedenej listiny vyplýva, že dedina existovala už dlhšiu dobu. Vznikla na území, ktoré od roku 1282 patrilo rodu pánov z Jakloviec. Určitý podiel majetkov (vrátane Perengarovej kúrie) v dedine vlastnil pred rokom 1330 aj gelnický richtár Perenger a po ňom gelnický prísazný Petermann, zvaný *Bozegeyst*. Rodové majetky pánov z Jakloviec boli v roku 1282 odčlenené z pôvodného gelnického chotára. Gelnickí mešťania si preto robili nároky na tieto majetky, respektíve dediny ležiace na nich. Medzi týmito dedinami sa v listinách z rokov 1368 a 1374 uvádzajú aj Žakarovce. Niekedy pred rokom 1390 sa Žakarovce, pravdepodobne kúpou, dostali do rúk Pavla a Mikuláša z richnavskej vetvy Perényiovcov, ktorí ich začlenili do majetkov richnavského hradného panstva.

Žakarovce vznikli ako banícka obec na území Gelnice. Vznik baníctva v tejto oblasti treba hľadať už v 14. – 15. storočí. O prvých písomných záznamoch týkajúcich sa žakarovského baníctva sa zmieňuje Maderspach, podľa ktorého už v r. 1546 boli spísané banské majetky. Z listiny z r. 1574 sa dozvedáme, že gelnickí baníci na Klippbergu ťažili ortuťové rudy, a to zrejme rumelku, ktorá sa vyskytovala v železnom klobúku žakarovskej Hrubej žily.

Železorudné a medené bane boli v obci už v XVI. storočí, v roku 1872 ich získala Těšínsko-třinecká železiarska spoločnosť Albrechta Habsburského. Za Slovenského štátu podnik na území Slovenska mal názov Banská huť, banská a hutná spol., zastupiteľstvo v Bratislave. Okrem Banskej a hutnej spoločnosti vlastnili bane v tejto oblasti aj iné podniky. Už pred znárodnením boli ložiskové zásoby v Žakarovciach vyčerpané a postupne boli zapojené do ťažby menšie vedľajšie ložiská a revír Grellenseifen.

Počas II. svetovej vojny sa veľa obyvateľov zapojilo do partizánskeho hnutia a SNP. Obec bola vyznamenaná Radom SNP I. triedy.

Žakarovce patrili do gelnického okresu v Spišskej župe. Podliehali obvodnému notárovi, daňovému úradu, okresnému súdu a matričnému úradu v Gelnici, súdnej stolici v Levoči.

Najbližšia žandárska stanica bola v Gelnici, najbližšia železničná stanica, železničná telegrafná stanica a poštový úrad bol v Máriahute.

Obyvatelia hovorili väčšinou po slovensky a potom po nemecky. Bol tu rímskokatolícky farský úrad.

Erb obce

V červenom poli nad modrým trojvrstvým dve skrížené biele /strieborné/ kladivá so žltými /zlatými/ násadami a po oboch okrajoch jedna biela /strieborná/ ružička.

Štít: **Španielsky**

Podkladom pre vyhotovenie návrhu bola obecná pečať, pochádzajúca zo 17. storočia. Odtlačok typária je uložený v krajinskom archíve v Budapešti a u nás ho popísal J. Novák vo svojej práci Slovenské mestské a obecné erby /Bratislava 1973, s. 395/. Na pečati sú ako obecné znamenie vyobrazené nad trojvrším skrížené banícke kladivá, po oboch bokoch sprevádzané dvoma ružičkami.

Vzhľadom na starobylosť, ako aj autentickosť tohto symbolu odporúčame, aby obec v súčasnosti, pri tvorbe vlastného erbu, vychádzala zo svojho pôvodného obecného znamenia.

Vyfarbenie erbu bolo zvolené tak, aby zodpovedalo základnému heraldickému pravidlu pre používanie farieb a kovov, ako aj požiadavkám na jasnosť a zrozumiteľnosť erbového znamenia. Z návrhu bol použitý španielsky štít, v obecnej a mestskej heraldike najviac rozšírený.

Zariadenia Obce Žakarovce bez právnej subjektivity

Obec Žakarovce zastrešuje nasledovné zariadenia:

- obecný úrad
- materská škola vrátane školskej jedálne

Obec v uplynulom roku mala majetkovú účasť v týchto spoločnostiach:

Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s. - 0,21 % (3 415 akcií)

Iné

Počet pracovníkov k 31.12.202 - 13

z toho:

OcÚ	4
MŠ	3
ŠJ	2
aktivačná činnosť	1
CHP	2
TA Covid-19 MRK	1

Základné priority roka 2021

K prioritám roka 2021 patrila pokračujúca rekonštrukcia miestnych komunikácií, oprava prístrešku na Haldičkách a pri Obecnom hostinci.

Z dôvodu pandémie koronavírusu a neistej finančnej situácie obec realizovala iba nevyhnutné opravy.

Kultúrne a športové podujatia

Z dôvodu protiepidemiologických opatrení obec v roku 2021 neorganizovala žiadne kultúrno-spoločenské a športové podujatia.

Vývoj situácie za účtovné obdobie

Ukazovateľ v €	K 1.1.2021	K 31.12.2021	Index
Aktíva			
- Neobežný majetok	544 187,64	560 301,02	1,03
- Obežný majetok	72 582,02	60 397,07	0,80
- Časové rozlíšenie	1 014,66	1 064,79	1,05
Aktíva celkom	617 784,32	621 762,88	1,01
Pasíva			
-Vlastné imanie	454 359,33	457 226,89	1,01
- Závazky	38 751,00	51 024,05	1,32
- Časové rozlíšenie	124 673,99	113 511,94	0,91
Pasíva celkom	617 784,32	621 762,88	1,01
Výsledok hospodárenia	3 450,81	2 492,61	0,72

Pohľadávky obce

Druh pohľadávky v EUR	Rok 2020	Rok 2021
Krátkodobé	7 147,94	5 785,51
Dlhodobé	0	0
Pohľadávky celkom	7 147,94	5 785,51

Závazky obce

Druh záväzku v EUR	Rok 2020	Rok 2021
Krátkodobé záväzky	22 217,27	25 688,71
Dlhodobé záväzky	567,24	740,34
Bankové úvery	0	0
Rezervy	0	0
Zúčtovanie medzi subjektami verejnej správy	0	0
S p o l u	22 784,51	26 429,05

Rozpočet obce a čerpanie

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce v príslušnom rozpočtovom roku je rozpočet obce, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce. Rozpočet bol zostavený na obdobie rokov 2021-2023. Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám - podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom, žijúcim na tomto území, vyplývajúce pre nich zo zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ako aj zo zmlúv.

Rozpočet obce zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtom miest a obcí - podiely na daniach v správe štátu, dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy, ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok.

Rozpočet obce Žakarovce na rok 2021 bol schválený 02.03.2021 uznesením OcZ č. 05/2021. Bežný rozpočet bol schválený v príjmoch vo výške 279 556 € a vo výdavkoch vo výške 302 794 €. Kapitálový rozpočet bol schválený v príjmovej časti vo výške 1 802 € a vo výdavkovej časti vo výške 39 000 €. Finančné operácie predstavovali plánované príjmy vo výške 60 436 € a plánované výdavky vo výške 0 €. Celková čiastka v príjmovej časti rozpočtu predstavovala 341 794 € a vo výdavkovej časti rozpočtu taktiež 341 794 €.

V priebehu roka bol rozpočet obce upravený:

1. rozpočtovým opatrením č. 1, ktoré bolo schválené OcZ v Žakarovciach dňa 28.09.2021 uznesením č. 27/2021
2. rozpočtovým opatrením č. 2, ktoré bolo schválené OcZ v Žakarovciach dňa 14.12.2021 uznesením č. 35/2021

BEŽNÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Percento čerpania
Bežné príjmy celkom	279 556	306 690	108 776	100,68
Bežné výdavky celkom	302 794	305 604	298 674	97,73
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	-23 238	1 086	-189 898	
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Percento čerpania
Kapitálové príjmy celkom	1 802	1 802	1 803	0
Kapitálové výdavky celkom	39 000	23 178	23 178	100,00
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	- 37 198	- 21 376	- 21 375	
FINANČNÉ OPERÁCIE	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie	Percento čerpania
Príjmové finančné operácie	60 436	59 989	59 989	100,00
Výdavkové finančné operácie	0	0	0	100,00
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	60 436	59 989	59 989	
SUMÁR ROZPOČTU	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet	Čerpanie upravené	Percento čerpania
Príjmy celkom	341 794	368 481	370 568	100,57
Výdavky celkom	341 794	328 782	321 852	97,89
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	0	39 699	48 716	

Vybrané ukazovatele hospodárenia obce 2021

Ukazovateľ	Rok 2021 rozpočet /údaje v EUR/	Rok 2021 skutočnosť /údaje v EUR/
BEŽNÉ PRÍJMY	279 556	308 776
Daňové príjmy	248 800	258 294
Nedaňové príjmy	15 290	16 772
Granty a transfery	15 466	33 710
KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	1 802	1 803
Nedaňové príjmy	1 802	1 803
Granty a transfery	0	0
Príjmy celkom	281 358	310 579
FINANČNÉ OPERÁCIE	60 436	59 989
Príjmy z transakcií s fin. aktívami a pasívami	60 436	59 989
Prijaté úvery, pôžičky a návratné fin. výpomoci	0	0
SÚČET	341 794	370 568

Štruktúru rozpočtových príjmov obce Žakarovce tvoria najmä príjmy z podielových daní zo štátneho rozpočtu, vlastné daňové príjmy - miestne dane, výnosy z majetku obce, granty a transfery na prenesené kompetencie v oblasti školstva, stavebného konania a iné.

Ukazovateľ	Rok 2021 rozpočet /údaje v EUR/	Rok 2021 skutočnosť /údaje v EUR/
BEŽNÉ VÝDAVKY	302 794	298 674
KAPITÁLOVÉ VÝDAVKY	39 000	23 178
Výdavky celkom	341 794	321 852
FINANČNÉ OPERÁCIE	0	0
Splátky istiny – úvery	0	0
SÚČET	341 794	321 852

Štruktúra rozpočtových výdavkov súvisí s realizáciou úloh samosprávy, ktoré vyplývajú zo zákona o obecnom zriadení.

VÝKAZ ZISKOV A STRÁT 2021

Údaje z VÝKAZU ZISKOV A STRÁT za obdobie posledných dvoch rokov	v EUR	
	2021	2020
Popis/obdobie		
Výnosy	344 921,90	325 935,61
Náklady	342 429,29	322 484,80
Hospodársky výsledok	2 492,61	3 450,81

Výsledok hospodárenia na aktuálnom princípe účtovania, t.j. rozdiel výnosov a nákladov je podľa výkazu ziskov a strát v roku 2021 v hlavnej činnosti zisk vo výške 2 492,61 €.

V nákladoch vedľajšej činnosti /stravovanie – 7 343,95 €/ evidujeme spotrebu potravín pri varení v školskej jedálni pri MŠ. V tržbách sú evidované príjmy od rodičov (7 343,95 €) - platby za poskytovanú stravu deťom. V rámci tejto činnosti vykazujeme nulový hospodársky výsledok.

Výsledok hospodárenia - zisk vo výške 2 492,61 € bude usporiadaný s účtom 428 - nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Výsledok rozpočtového hospodárenia

Výsledok hospodárenia zistený porovnaním príjmov a výdavkov za rok 2021

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2021 v EUR
Bežné príjmy spolu	308 776,48
Bežné výdavky spolu	298 674,94
Bežný rozpočet	+10 101,54
Kapitálové príjmy spolu	1 802,76
Kapitálové výdavky spolu	23 177,55
Kapitálový rozpočet	-21 374,79
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	- 11 273,25
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	
Príjmové finančné operácie	59 989,35
Výdavkové finančné operácie	0,00
Rozdiel finančných operácií	+59 989,35
PRÍJMY SPOLU	370 568,59
VÝDAVKY SPOLU	321 852,49
Hospodárenie obce	48 716,10
<i>Vylúčenie z prebytku – Potravinový účet</i>	-1 005,01
<i>Vylúčenie z prebytku – dotácia MŠ – Múdre hranie</i>	-500,00
<i>Vylúčenie z prebytku – dotácia MŠ – OOP Covid 19</i>	- 150,00
<i>Vylúčenie z prebytku - dotácia na stravu</i>	-642,20
<i>Vylúčenie z prebytku – transfer na TA Covid MRK</i>	-1 360,29
SPOLU účelové prostriedky	3 657,50
Upravené hospodárenie obce	45 058,60

Schodok rozpočtu zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov **sa upravuje - zvyšuje o :**

- a) nevyčerpané prostriedky **zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume 2 652,49 EUR, a to na :
- prenesený výkon v oblasti školstva v sume 650,00 EUR
 - stravné pre deti v hmotnej núdzi v sume 642,20 EUR
 - transfer na TA Covid pre MRK v sume 1 360,29 EUR

- b) nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné a réžiu** podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume 1 005,01 EUR

Schodok rozpočtu v sume 11 273,25 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume 3 657,50 EUR bol v rozpočtovom roku 2021 vysporiadaný :

- z finančných operácií 14 930,75 EUR

Zostatok finančných operácií v sume 59 989,35 EUR, bol použitý na:

- vysporiadanie schodku bežného a kapitálového rozpočtu v sume 14 930,75 EUR

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume 45 058,60 EUR, navrhujeme použiť na :

- tvorbu rezervného fondu 45 058,60 EUR

Na základe uvedených skutočností navrhujeme tvorbu rezervného fondu za rok 2021 vo výške 45 058,60 EUR.

Prehľad o stave a vývoji dlhu

V roku 2020 obec prijala návratnú finančnú výpomoc z MF SR zo štátnych finančných aktív na výkon samosprávnych funkcií z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov FO v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 vo výške **12 920,00 EUR**. Návratná finančná výpomoc z MF SR bola poskytnutá bezúročne.

K 01.01.2022 je zadlženosť obce podľa § 17 od. 9 zákona 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. vo výške 4,18%.

Prehľad o poskytnutých zárukách

Obec ku koncu roka 2021 neručí svojím majetkom za záväzky tretích osôb.

PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ OBCE

Obec ukončila podnikateľskú činnosť v roku 2013.

Predpokladaný budúci vývoj činnosti účtovnej jednotky

Hospodárenie obce sa riadi schváleným rozpočtom, ktorý smeruje jeho budúci vývoj.

Na rok 2022 bol schválený rozpočet v týchto hodnotách:

BEŽNÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet 2021	Schválený rozpočet 2022
Bežné príjmy celkom	279 556	312 097
Bežné výdavky celkom	302 794	337 706
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	-23 238	-25 609

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	Schválený rozpočet 2021	Schválený rozpočet 2022
Kapitálové príjmy celkom	1 802	0
Kapitálové výdavky celkom	39 000	23 000
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	-37 198	-23 000
FINANČNÉ OPERÁCIE	Schválený rozpočet 2021	Schválený rozpočet 2022
Príjmové finančné operácie	60 436	48 609
Výdavkové finančné operácie	0	0
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	60 436	48 609
SUMÁR ROZPOČTU	Schválený rozpočet 2021	Schválený rozpočet 2022
Príjmy celkom	341 794	360 706
Výdavky celkom	341 794	360 706
Hospodárenie obce : prebytok +, resp. schodok -	0	0

Rozhodujúci podiel na príjmoch rozpočtu obce budú mať aj v budúcom období najmä daňové príjmy. Z týchto zdrojov musí obec zabezpečiť financovanie svojich originálnych pôsobností. Výdavková časť rozpočtu bude závisieť od napĺňania príjmov rozpočtu.

Základné priority obce v roku 2022:

- Oprava sociálnych zariadení v Kultúrnom dome
- Oprava verejného priestranstva pri Kultúrnom dome
- Rekonštrukcia miestnych komunikácií
- Príprava rôznych kultúrnych a športových podujatí /folklórny festival Janky Guzovej, Žakarovská haluška, MDD, Úcta k starším, vatra pri príležitosti SNP/

Náklady na činnosť v oblasti výskumu a vývoja.

Oblasti výskumu a vývoja sa naša obec nevenuje.

Udalosti osobitného významu sa po skončení účtovného obdobia nevyskytli.

V roku 2021 trvala mimoriadna situácia v dôsledku šírenia ochorenia COVID-19 – takže mnohé z naplánovaných investícií nebolo možné uskutočniť a taktiež nebolo možné realizovať kultúrno-spoločenské a športové podujatia.

Údaje požadované podľa osobitných predpisov.

Pre účtovnú jednotku ako je obec nie sú určené.

V Žakarovciach, dňa 07.06.2022

Handwritten signature in blue ink.

Ing. Štefan Tulipán
starosta obce